

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number	19-1/22-01417-015
Otsuse kuupäev	17. mai 2022
Komisjoni koosseis	Esimees Kai Amos, liikmed Anastasia Nezgovorova, Veiko Kopamees
Tarbija	
Kaupleja	Julianus Inkasso OÜ, 10686553
Tarbija nõue	Kohustusnõue
Asja läbivaatamise aeg	21. apr 2022

Resolutsioon:

1. Lõpetada tarbija avalduse menetlus.

Komisjoni otsus täidetakse 30 päeva jooksul, arvates selle Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast.

Kui vaidlevad pooled otsusega ei nõustu, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Kaupleja peab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametit kirjalikult teavitama otsuse täitmisest 30 päeva jooksul arvates otsuse ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast või samas asjas maakohtusse pöördumisest, lisades ära kirja maakoh tule esitatud hagiavaldusest.

Asjaolud:

Tarbija pöördus tarbijavaidluste komisjoni poole järgmistel asjaoludel: kaupleja esitas tarbijale perioodil 06.-31.10.2018 AS Ühisteenused hallatavas tasulises parklas ilma parkimisõigusega mootorratta Kawasaki parkimise eest määratud viie parkimise leppetrahvi tasumise nõude. Tarbija teatel ta ei ole enam selle mootorratta omanik, seetõttu ei ole õige vaidluspool. Tarbija võõrandas 20.09.2018.a mootorratta, ta ei tasulises parklas parkinud. Transpordiameti hallatavas liiklusregistris ei ole omaniku vahetuse kannet tehtud. Tarbija esitas nõuetele aegumise vastuväite. Tarbija palus kauplejal lõpetada võlamenetlused, kuid kaupleja keeldus sellest. Kaupleja palus täiendavalt tõendada müügilepingu sõlmimist. Tarbija selgitustel pole selleks vajadust, kuna liiklusregistri kanne ei tõenda sõiduki omandiõigust. Tarbija on sõlminud ostjaga müügilepingu ja selles valduse ning omandi üleandmises kokku leppinud, sellega on mootorratta omanik vahetunud.

Tarbija palub komisjonil kohustada kauplejalt lõpetama võlamenetlused seoses nõuete aegumisega.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja vaidles tarbija nõudele vastu. Kaupleja selgitustel tuvastas ta Transpordiameti andmete alusel, et mootorratta Kawasaki omanik või vastutav kasutaja oli vaidlusaluste leppetrahvide määramise ajal tarbija. Tarbija mootorrattas pargiti 06.10.2018, 14.10.2018,

21.10.2018, 26.10.2018 ja 31.10.2018 aadressil Raadiku tn 8a/1, Tallinn Ühisteenus AS hallatavas tasulises parklas ilma parkimistasu maksmata. Selle eest määrati eeltoodud kuupäevadel leppetrahvid nr 0204018429,3 0204018552,4 0204018761,5 02040188896 ja 02040189627 igakordselt summas 40 eurot, kokku 200 eurot. Leppetrahvide tasumise tähtaeg oli vastavalt 20.10.2018, 28.10.2018, 04.11.2018, 09.11.2018 ja 14.11.2018. Kuna tarbija leppetrahve ei tasunud, siis lisandus VÕS § 113² lg 2 p 1 alusel sissenõudmiskulu 30 eurot iga leppetrahvi kohta, s.o. kokku 150 eurot; VÕS § 113 lg 1 kohaselt viivis summas 52,80 eurot. Kogu võlanõude summa on 402,80 eurot. Kaupleja ei nõustu tarbija väitega, et tema ei ole enam mootorratta omanik, kuna omaniku muudatuse kannet ei ole liiklusregistrisse tehtud, Transpordiameti andmetel oli tarbija jätkuvalt omanik. Uuel omanikul lasus kohustus sõiduk ümber vormistada 5 tööpäeva jooksul alates omaniku vahetumisest ja ka tarbijal endal oli võimalus teatada sõiduki võõrandamisest. Kuivõrd kumbki omanik ei ole registriandmeid muutnud, on seega põhjendamatu võlga väidetavalt uelt omanikult sisse nõuda. Kaupleja seadis tarbija poolt 20.09.2018.a mootorratta võõrandamise kolmandale isikule kahtluse alla ja palus võõrandamist täiendavalt tõendada ostja isikut tõendava dokumendi koopiaga, et kontrollida müügilepingul oleva ostja allkirja samasust. Tarbija sellist tõendit ei esitanud. Seoses aegumise vastuväitega kaupleja selgitab, et kuigi nõuded on aegunud ja möödunud on TsÜS § 146 lg 1 sätestatud kolmeaastane aegumistähtaeg, siis nõude aegumine ei lõpeta VÕS § 186 kohaselt nõuet. Kohustus kui selline (s.o võlg kui faktiline asjaolu) jääb aegumisest hoolimata alles ning võlausaldajal on endiselt õigus nõuda võlgnikult kohustuse täitmist vastavalt VÕS §-le 76. Parkimise korraldaja AS Ühisteenus loovutas oma nõuded 07.12.2021.a kinnituskirja kohaselt OÜ-le Aktiva Finants. Kaupleja esindab vaidluses OÜ-d Aktiva Finants käsunduslepingu ja 20.01.2022.a antud volikirja alusel, milles OÜ Aktiva Finants andis õiguse teda esindada.

Komisjoni põhjendus:

Komisjon, tutvunud asja materjaliga, leidis, et tarbija nõude menetlus kuulub lõpetamisele

Pooled vaidlevad selle üle, et kas tarbijal on kaupleja ees lepingust tulenev kohustus tasuda parkimisõiguseta parkimisel viivistasu. Tarbija väitel ei ole tema sõiduki omanik, seega ei ole õige vaidlusosaline.

Tarbijakaitseseaduse (TKS) § 40 lg 3 kohaselt lahendab komisjon tarbija ja kaupleja vahelisest lepingust tulenevaid tarbija algatatud tarbijavaidlusi.

Võlaõigusseaduse (VÕS) § 3 p 1 järgi võib võlasuhe tekkida lepingust. VÕS § 8 lg 1 kohaselt leping on tehing kahe või enama isiku (lepingupooled) vahel, millega lepingupool kohustub või lepingupooled kohustuvad midagi tegema või tegemata jätma.

Antud vaidlus puudutab sõiduki parkimist tasulises parklas. Riigikohus selgitas tsiviilasja nr 3-2-1-82-16 otsuse p-s 22, et tasulises parklas parkimise kohta sõlmitud leping vastab üürilepingu tunnustele VÕS § 271 mõttes, kus tasulise parkimise korraldaja (üürileandja) võimaldab parkimist vajava sõiduki juhil (üürnik) kasutada tasu eest parkimisala. Parkimisel sõlmitakse leping hetkel, kui sõiduk siseneb tasulise parkimise alale. Parkimise kohta sõlmitud lepingust tulenevaid üürileandja õigusi ja kohustusi omab parkimise korraldaja.

Parkimise korraldaja võib sõlmitud lepingust tulenevaid tasu maksmise nõudeid esitada ise või ta võib ka oma nõude üle anda. VÕS § 164 kohaselt võib nõude omanik ehk võlausaldaja oma nõude loovutada lepingu alusel tervikuna või osaliselt teisele isikule. Nõude loovutamise astub uus võlausaldaja senise asemele.

Antud vaidluse asjaolude kohaselt esitas kaupleja tarbijale komisjoni eelselt nõude tasuda perioodil 06.-31.10.2018 parkimise korraldaja poolt määratud viivisetasu nõuded. Parkimise korraldaja AS Ühisteenused määras sellel perioodil mootorratta tasulises parklas ilma parkimisõigusega parkimise eest viis viivistasu nõuet. Parkimise korraldaja sõlmis 07.12.2021.a nõude loovutamise lepingu OÜ-ga Aktiva Finants, milline omandas temale üle antud nõuded. OÜ Aktiva Finants sõlmis kauplejaga käsunduslepingu ning volitas kauplejat ja tema kolme juristi 20.01.2022 volikirjaga ennast esindama tsiviilkohtumenetluse seadustiku §-s 222 tulenevate esindaja õigustega. Volitus anti edasivolitamise õigusega.

Selle menetluse kaupleja ei ole parkimise korraldaja ja ei sõlminud tarbijaga tasulise parkimise lepinguid ega ole ka parkimise korraldajalt nõuet omandanud. Kaupleja ei vasta TKS § 40 lg-s 3 nimetatud kauplejale, ta on sõlminud nõude omanikuga üksnes esinduslepingu.

Kaupleja nimel allkirjastas komisjonile edastatud dokumendid selleks õigust mitte omav esindaja. OÜ Aktiva Finants sõlmis kauplejaga käsunduslepingu ning andis kauplejale ja nimeliselt kolmele tema juristile volitused 20.01.2022 volikirjaga. Kuid komisjonile edastatud kaupleja vastuse allkirjastanud isiku nime ei olnud kajastatud 20.01.2022 volikirjal, see isik ei ole ka kaupleja seaduslik esindaja. Seega puudus temal õigus kaupleja nimel esindada.

Komisjon ei saa menetleda lepingulise esindaja vastu esitatud tarbijavaidlust. Selle nõude menetlus kuulub lõpetamisele.

Tarbija väite kohaselt ei vasta ka tema TKS § 40 lg 3 nõudele, ta ei olnud enam leppetrahvide määramise perioodil 06.-31.10.2018 mootorratta omanik ja ei parkinud ilma parkimisõigusega. Tsiviilmenetluse vaidlevad pooled peavad ise oma väiteid ja vastuväiteid tõendama. Tarbija tõendas oma väidet 20.09.2018.a mootorratta müügilepinguga. Kaupleja seadis mootorratta võõrandamise 20.09.2018.a kahtluse alla ning soovis juurde saada täiendavaid tõendeid, kuid tarbija keeldus tõendite esitamisest. Kuna liiklusregister ei sisalda omaniku andmete muudatust, siis tõepoolest ei ole selge, kas tarbija sõlmis parkimise korraldajaga 2018.a oktoobris parkimislepingu või tegi seda võimalik uus omanik. Lepingu sõlmimist saaks tõendada uue omaniku tunnistajana ülekuulamisel, kuid TKS § 47 lg 3 p 3 kohaselt puudub komisjonil õigus tunnistajaid üle kuulata ning seetõttu kuulub komisjonis selle vaidluse menetlus lõpetamisele.

Komisjon märgib tarbija poolt esile toodud nõuete aegumise osas järgmist. Tsiviilseadustiku üldosa seaduse (TsÜS) § 146 lg 1 järgi on tehingust tuleneva nõude aegumistähtaeg on kolm aastat. TsÜS § 147 lg 1 järgi algab aegumistähtaeg nõude sissenõutavaks muutmisega. Antud juhul muutusid viivisetasu nõuded sissenõutavaks vastavalt tasumise tähtaegade möödumisele vastavalt 21.10.2018, 29.10.2018, 05.11.2018, 10.11.2018 ja 15.11.2018. Parkimise korraldajad oleksid pidanud esitama tarbija vastu hagit kohtule vastavatele tähtpäevadele perioodil 20.10.2021 kuni 14.11.2021. Kuna parkimise korraldajad ei pöördunud kohtu poole, siis on kõik viis viivisetasu nõuet on TsÜS § 146 lg 1 kohaselt aegunud.

Õige on kaupleja osundus, et aegumine ei lõpeta nõuet. Kuid TsÜS § 142 lg 1 annab pärast nõude aegumist kohustatud isikule õiguse keelduda oma kohustuse täitmisest. Kui kohustatud isik esitab aegumise vastuväite, siis aegunud nõuet ei saa võlausaldaja enam maksma panna ja sellistel nõuetel ei ole kohtus eduväljavaateid. TsÜS § 143 kohaselt võtab kohus või muu vaidlust lahendav organ nõude aegumist arvesse ainult kohustatud isiku taotlusel. Antud juhul on tarbija esitanud aegumise vastuväite nii kauplejale kui ka komisjonile. Kui komisjon oleks saanud asja sisuliselt läbi vaadata, oleks komisjon võtnud tarbija aegumise vastuväite ka

arvesse. Komisjonile jääb arusaamatuks, miks kaupleja ei lõpetanud sissenõudmise menetlust kohe pärast tarbijalt aegumise vastuväite saamist ära ning miks kaupleja, kes komisjoni menetluses jaatas nõuete aegumist, jäi siiski tarbija aegumise vastuväite ignoreerimise juurde. Selline tegevus ei ole õiguslikult põhjendatud.

Tarbija avalduse kohaselt teatas kaupleja telefoni teel, et kui tarbija vabatahtlikult nõuet ei täida, siis avaldatakse tema andmed maksehäirete registris. Komisjon selgitab, et maksehäirete registrites aegunud võlanõuete alusel tarbija andmete avaldamisel tuleb arvestada Isikuandmete kaitse seaduse (IKS) ja isikuandmete kaitse üldmääruse nõuetega. IKS § 10 lg 1 kohaselt on lubatud tarbija võlasuhte rikkumisega seotud isikuandmeid edastada ja töödelda üksnes juhul, kui vastutav või volitatud töötleja on kontrollinud edastatavate andmete õigsust ja õiguslikku alust isikuandmete edastamiseks ning on registreerinud andmeedastuse. Antud juhul peaksid kaupleja või tema poolt kaasatud volitatud töötleja hindama aegunud võlanõuete sissenõutavust ning veenduma, et sellise võlanõudega seotud isikuandmete töötlemine vastab üksnes õiguspärase ja õiguslikul alusel toimuva töötlemise nõuetele. IKS § 10 lg 2 ei luba andmeid koguda ja kolmandale isikule edastada, kui see kahjustaks ülemäära andmesubjekti õigusi või vabadusi (p 3) või kui kohustuse rikkumise lõppemisest on möödunud rohkem kui viis aastat (p 5). Seega tarbija isikuandmete töötlemise kavandamisel tuleb kaaluda, kas esinevad põhjused eelistamaks enam võlausaldaja huve, kes jättis õigeaegselt kohtu poole pöördumata. Kaupleja ei ole teatanud, et parkimise korraldajal oli kohtusse pöördumine mõjuval põhjusel takistatud. Samuti tuleb arvestada, et antud nõue ei ole selge ja vaieldamatu, kuna asjaoludest ei nähtu, kes tegelikult 2018.a oktoobris ilma parkimisõiguseta parkis.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Kai Amos
/allkirjastatud digitaalselt/

Veiko Kopamees
/allkirjastatud digitaalselt/

Anastasia Nezgovorova
/allkirjastatud digitaalselt/